

Congress of the United States
House of Representatives
Washington, DC 20515-0605

September 7, 2023

The Honorable Antony Blinken
Secretary of State
U.S. Department of State
2201 C Street NW
Washington, D.C. 20520

His Excellency Andrej Plenković
Prime Minister of the Republic of Croatia
Embassy of Croatia
2343 Massachusetts Ave NW
Washington, D.C. 20008

Poštovani Secretary Blinken i Premijer Plenković,

Pišem vam u vezi s preprekama američkim ulaganjima u Hrvatskoj, kao i duboko ukorijenjenom sustavnom korupcijom koja dopušta prodor ruskog utjecaja na našeg regionalnog saveznika. Kao članica Europske unije (EU) i Sjevernoatlantskog saveza (NATO), Hrvatska služi kao neprocjenjiv regionalni partner Sjedinjenim Američkim Državama u jugoistočnoj Europi i regiji Balkana. Unatoč tome, nedavna izvješća otkrivaju da je od hrvatske vlade potreban daljnji razvoj kako bi unaprijedila reforme otvorenog tržišta i oslobodila naciju službene korupcije.

O spomenutoj sustavnoj korupciji s kojom se Hrvatska suočava svjedoči uhićenje ministra graditeljstva Darka Horvata u veljači 2022. kao i upletenost potpredsjednika Vlade Borisa Miloševića zbog navodne manipulacije subvencijama.¹ Sjedinjene Države moraju stoga i dalje zagovarati tržišno orijentirane reforme u Hrvatskoj koje osiguravaju slobodno i pošteno natjecanje i nadvladaju duboko nasljeđe državno-zarobljenog gospodarstva ukorijenjenog u korupciji. Omogućavanjem ovih reformi, hrvatska će tržišta postati vrlo atraktivna odredišta za tvrtke i investitore sa sjedištem u SAD-u što će konačno omogućiti da nacija prekine svu međuovisnost s ruskom državom. Ekonomska i pravosudna transparentnost postat će most za prosperitetnije Euro-Atlantsko partnerstvo.

Gospodarske veze Hrvatske s ruskom državom dobro su poznate. Prihodovno vodeća hrvatska tvrtka, Fortenova, dijelom je u vlasništvu Sberbanke kojom upravlja Kremlj, a koja drži 42,5% udjela.ⁱⁱ VTB banka u ruskom vlasništvu također posjeduje 7,5% udjela u Fortenovi.ⁱⁱⁱ Ovo potvrđuje važnost za SAD da ne dopusti istočnoeuropskim članicama NATO-a da i dalje pozdravljaju zloćudni utjecaj neprijateljskih nacija koje prijete našoj kolektivnoj nacionalnoj sigurnosti.

Nažalost, hrvatski predsjednik Zoran Milanović odbio je biti gorljivi pristaša ukrajinskog naroda te se javno usprotivio obuci ukrajinskih vojnika u Hrvatskoj, kao što se je i suprotstavio NATO kandidaturama Finske i Švedske.^{iv} Iako je hrvatska Vlada kolektivno stala iza ukrajinskog naroda, stav i anti-Zapadnjački ispadi predsjednika Milanovića, uključujući njegovu kritiku slanja smrtonosnog oružja Ukrajini, poziva na prorusku prisutnost u regiji.^v

Predsjednik Milanović, pripadnik stranke lijevog centra SDP-a (Socijaldemokratska partija Hrvatske) nastavio je s proruskom politikom kao i njegova prethodnica, bivša predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović, pripadnica HDZ-a (Hrvatska demokratska zajednica). Dok su kaznene sankcije EU-a i SAD-a bile čvrsto na snazi, hrvatska predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović povela je visoko trgovinsko izaslanstvo na sastanak s predsjednikom Vladimirom Putinom u Rusiju, s izraženom namjerom razvijanja bliže gospodarske suradnje u sektorima turizma, razvoja nekretnina, i energije, u korist balkanske nacije. Grabar-Kitarović tada je službeno pozvala Vladimira Putina da sudjeluje na energetske konferenciji u glavnom gradu Zagrebu, kojoj je tada nazočio i Putinov dugogodišnji suradnik Nikolay Petrovich Tokarev, koji je, prema američkom Ministarstvu financija, služio zajedno s Putinom kao agent KGB-a u Dresdenu 1980-ih.^{vi} Nikolayeva kći posjeduje luksuzne nekretnine u Hrvatskoj. Oboje, i Nikolay Petrovich Tokarev i njegova kći Maiya Nikolaevna Tokareva bili su sankcionirani od strane američke vlade.

Sankcionirani oligarsi s popisa američkog ministarstva financija Viktor Vekselberg^{vii} i Alisher Usmanov^{viii}, kao i bivši Putinov Ministar energetike Igor Yusufov posjeduju nekretnine na hrvatskom Jadranu.^{ix}

Američki porezni obveznici ulijevali su novac u hrvatsku infrastrukturu preko USAID-a, Svjetske banke, MMF-a, EBRD-a, a američkim privatnim ulagačima je blokirano ulaganje u Hrvatsku pod jednakim uvjetima, temeljenim na vladavini prava. Dok američki porezni obveznici plaćaju da se brodovi američke mornarice popravljaju u Brodogradilištu Viktor Lenac i jačaju gospodarstvo grada Rijeke^x, lokalni političari blokiraju privatna ulaganja iz SAD-a^{xi} u istom gradu.

Dana 22. lipnja 2023. Grupa za financijsku akciju (Financial Action Task Force (FATF)), međunarodna organizacija za nadzor financijskog kriminala, stavila je Hrvatsku na svoju takozvanu "sivu listu" zemalja pod posebnim nadzorom, kao odgovor na nedostatke u sprječavanju pranja novca i financiranje terorizma u zemlji. ^{xii} Ovim potezom Hrvatska postaje jedina članica EU-a na ovoj listi.

Tražim odgovore na sljedeća pitanja, najkasnije do 30. rujna 2023.:

1) Kada će Hrvatska ukloniti barijere američkim privatnim investicijama koje ne plaćaju mito?

2) Zašto Hrvatska i posebno grad Rijeka koriste praksu iznuđivanja prema ulaganjima iz SAD-a i potkopavaju Ugovor potpisan između Vlade Sjedinjenih Američkih Država i Vlade Republike Hrvatske o Poticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, koji je stupio na snagu 20. lipnja 2001.?

3) Hrvatska je posljednja članica EU-a koja je potpisala Ugovor o uzajamnoj pravnoj pomoći (MLAT) sa SAD-om, koji je stupio na snagu u siječnju 2023.g. Zašto Ured za Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK) i hrvatski pravosudni sustav odbacuje kaznene prijave i odbija istraživati ozbiljne optužbe međunarodnog pranja novca u gradu Rijeci i Hrvatskoj? ^{xiii}

4) Zašto hrvatske vlasti nisu zatražile pomoć od američkih vlasti u sumnjivim slučajevima međunarodnog pranja novca u Hrvatskoj s novcem koji potječe iz Irana, Nigerije, Rusije, Lihtenštajna, Republike Češke i Kine, između ostalih zemalja?

5) Tko su stvarni vlasnici strateške infrastrukture u i oko Luke Rijeka, te tvrtki koje primaju sredstva američkih poreznih obveznika:

A. Luka Rijeka, koja se bavi "uslugama pomorskog prometa, lučke usluge, skladištenje i špediciju i najveći je koncesionar za prekrcaj suhig tereta u Republici Hrvatskoj?"

B. Zagreb Deep Sea kontejnerski terminal luke Rijeka u gradu Rijeci - tko su koncesionari/stvarni vlasnici?

C. Tvrtka Gasfin - posjeduje susjedno zemljište, potrebno za razvoj II faze LNG terminala na otoku Krku?

D. Građevinska tvrtka GP Krk, i s njom povezane tvrtke, koje su dobile svaki ugovor o izgradnji za projekte koje financiraju porezni obveznici SAD-a u gradu Rijeci?

E. Brodogradilište Viktor Lenac koje popravlja brodove američke mornarice?

6) Zašto je Hrvatska dopustila da luksuzna jahta Irina Vu od 114 stopa (35 metara) u vlasništvu uzbekistanskog oligarha Alishera Usmanova, bliskog saveznika ruskog predsjednika Vladimira Putina, napustiti hrvatsku marinu Murter u siječnju 2023. godine, dok je bila držana pod međunarodnim sankcijama? ^{xiv}

Iskreno,

Doug Lamborn
Član Kongresa

- ⁱ Freedom House. Croatia: Freedom in the World 2023 Country Report. (June. 6, 2023)
- ⁱⁱ Dunai, Marton. The European Retail Group Still Struggling to Ditch Its Russian Owners. Financial Times. (June 14, 2023)
- ⁱⁱⁱ Dunai, Marton. The European Retail Group Still Struggling to Ditch Its Russian Owners. Financial Times. (June 14, 2023)
- ^{iv} Hajdari, Una. Croatian President Likens ‘Slava Ukraini’ Slogan to ‘Sieg Heil’ Salute. Euronews. (February 6, 2023)
- ^v AP News. Croatia’s President Criticizes Tank Deliveries to Ukraine. (January 30, 2023)
- ^{vi} Lozančić, Branko. President Kolinda Grabar-Kitarović to Meet with Vladimir Putin. The Voice of Croatia.
- ^{vi} U.S. Department of the Treasury. Treasury Sanctions Russians Bankrolling Putin and Russia-Backed Influence Actors. (March 3, 2022)
- ^{vii} Garaca, Maja. Russian Businessman to Invest up to 150 Mln Euro in Croatia’s Hotel Belvedere - Report. Business News for Southeast Europe. (August 22, 2017)
- ^{viii} U.S. Department of the Treasury. Treasury Targets Russian Financial Facilitators and Sanctions Evaders Around the World. (April 12, 2023)
- ^{ix} Bačić, Mašenjka. Secret Offshore Loans Funded Private Croatian Island Resort. Oštro Hrvatska. (November 9, 2021)
- ^x City of Rijeka. Visit to the Ship USS Arlington at the Viktor Lenac Shipyard. (August 11, 2022)
- ^{xi} International Leaders Summit. EU Capital of Corruption 2020 - Rijeka, Croatia: Evidence Photographs. Medium. (July 7, 2022)
- ^{xii} Presse, AFP - Agence France. Cameroon, Croatia, Vietnam Put on Money-Laundering ‘Grey List’: FATF. Barron’s. (June 23, 2023)
- ^{xiii} DOJ. Mutual Legal Assistance Treaties of the United States. (April 2022)
- ^{xiv} Radosavljevic, Zoran. Croatia Puzzled by Disappearance of Sanctioned Oligarch’s Yacht. Euractiv. (January 17, 2023)